

Van: Marielys Roos

Verzonden: zaterdag 18 februari 2023 18:50

Onderwerp: initiatiefvoorstel landelijke partijen wijzigen protocol integriteit politieke ambtsdragers Bloemendaal

Beste collega's,

De landelijke partijen hebben een voorstel ingediend met daarin enkele wijzigingen op het voorgestelde protocol. Dit voorstel roept enkele vragen op bij onze fractie.

Wij gaan terug naar de basis. Wat houdt integriteit in? Op internet zijn diverse definities te vinden:

Bijv: *Integriteit is **de persoonlijke eigenschap, karaktereigenschap, van een individu die inhoudt dat de betrokkene eerlijk en oprecht is en niet omkoopbaar.** De persoon beschikt over een intrinsieke betrouwbaarheid, zegt wat hij doet, en doet wat hij zegt, heeft geen verborgen agenda en veinst geen emoties.*

Of: *Integriteit is een goede karaktereigenschap. Een integer persoon houdt vast aan normen en waarden, ook als deze van buitenaf onder druk staan. Een integer persoon is eerlijk en betrouwbaar en laat zich niet omkopen. Een integer persoon kan over eigen gedrag en keuzes verantwoording afleggen. Wat mensen integer gedrag vinden, is overigens afhankelijk van de samenleving en de tijd. In de ene samenleving is eerlijkheid heel belangrijk, elders is het juist integer om iemand niet voor schut te zetten.*

In het voorstel wordt gesproken over opzet, grove schuld, verwijtbaarheid, geringe verwijtbaarheid en over het ontbreken van verwijtbaarheid. Het lijkt wel alsof integriteit wordt getrokken in de sfeer van het strafrecht. Maar in het strafrecht zijn misdrijven omschreven en bij integriteit is dat niet het geval. Daar gaat het over moraliteit.

Wij hebben altijd geleerd 'een beetje integer bestaat niet, net zomin als een beetje zwanger'. Maar nu kun je blijkbaar dus ook een beetje (niet-) integer zijn?

Een voorbeeld: het voorstel gaat ervan uit dat er geen sprake is van een integriteitsschending bij **psychische overmacht. In een situatie van "psychische overmacht" heeft de betrokkene wel anders kunnen handelen, maar kon dat door bijzondere klemmende omstandigheden redelijkerwijs niet van hem gevergd worden;**

Kunnen de landelijke partijen ajb een voorbeeld noemen van een situatie waarin sprake is van psychische overmacht? Dus een voorbeeld waarin op het eerste gezicht sprake is van een integriteitsschending, maar dit toch niet het geval is op grond van psychische overmacht? In het strafprocesrecht is een heel enkele keer (echt zeldzaam) sprake van psychische overmacht. Zie bijv: <https://cleerdin-hamer.nl/wp-content/uploads/2012/04/SJ-Psychische-overmacht-NJB.pdf>

Het is vooral bij advocaten een geliefd verweer, lezen wij. Maar als je kijkt naar de situaties waarin sprake is van psychische overmacht, dan zouden wij niet weten welke verband houdt met integriteit. Of het moet zijn dat een raadslid een wethouder vermoordt en beweert dat dit is gebeurd uit psychische overmacht. Maar in dat geval is sprake van handelen in de sfeer van het strafrecht en niet omdat dit raadslid verweten zou worden niet integer gehandeld te hebben.

Zo zijn er meer vragen van onze kant. Waar wij toch wel moeite mee hebben is het juridiseren van het begrip integriteit. Het lijkt meer op schuld, straf en boetedoening. Is dat de bedoeling van ons werk?

Wij willen de initiatiefnemers vragen om concrete voorbeelden te noemen van alle categorieën die in het voorstel genoemd worden mbt verwijtbaarheid enz. Het voert te ver om in een e-mail alle gradaties van integriteit langs te lopen maar we hebben wel behoefte aan zuivere politiek en zuiver denken. We kunnen wel iets roepen, maar in de praktijk kan over verschillende dingen verschillend worden gedacht.

Het zou fijn zijn als de collega's ons verzoek wel serieus nemen. We krijgen zelden een reactie op onze inbreng of onze voorstellen.

Mvrgr,

Marielys Roos
Fractievoorzitter Hart voor Bloemendaal